

כ"ה בתשרי, תשע"ג
11 באוקטובר, 2012

פרופ' צבי הכהן
רקטור

עמיתי חברי הסגל האקדמי, הסגל המנהלי טכני וציבור הסטודנטים,

ימים לא קלים עוברים על האוניברסיטה לאחרונה. לראשונה בתולדות האוניברסיטאות בארץ, מחלקה אקדמית מאוימת בסגירה. ברצוני להביא לידיעתכם את העובדות כהוייתן.

כפי שמעיד שמה, המחלקה לפוליטיקה וממשל הוקמה מלכתחילה כמחלקה בעלת אופי שונה מהמחלקות למדעי המדינה. שוני זה נעשה ע"פ דרישת המל"ג ובברכתו. יו"ר הוועדה שהקימה המל"ג, פרופ' אבנר דה שליט מהאוניברסיטה העברית, כתב ב-2004 כי "למחלקה באוניברסיטת בן גוריון ולתכנית הלימודים שלה יש קו אקדמי ייחודי ומעט שונה מזה שבמחלקות האחרות בארץ. חברי הוועדה סבורים שמין הראוי לחזק ייחודיות זו ולאפשר פלורליזם בין מוסדות ההוראה".

לפני זמן מה הקימה המל"ג ועדה בינ"ל להערכה של המחלקות למדעי המדינה אשר בדקה גם את המחלקה לפו"ם באב"ג. הדרישות העיקריות של הוועדה היו הוספת חברי סגל למחלקה והוספת קורסים בנושאי הליבה של מדעי המדינה. עוד הוסיפה הוועדה כי אם לא ימולאו דרישות אלה, על **האוניברסיטה** (ודוק, לא על המל"ג) **לשקול בליט בדירה** את סגירת המחלקה. דו"ח מיעוט של פרופ' גליה גולן הסתייג מן ההמלצה האחרונה.

על אף השגות כאלו ואחרות על מסקנות הוועדה, הודיעה הנהלת האוניברסיטה כי היא נכונה ליישם את המלצות הוועדה לאלתר.

בפיקוחם של פרופ' גד ברזילי, מומחה בעל שם עולמי בתחום ופרופ' דרור זאבי מאב"ג פתחה המחלקה בהליך לגיוסם של 3 חברי סגל חדשים. על אחד מהם, מציין פרופ' ברזילי כי תוך שנים ספורות הוא יהיה המוביל בתחמו בארץ. יו"ר הוועדה הבינ"ל, פרופ' ריסה וחברת הוועדה פרופ' אימרגוט, אשר התבקשו ע"י מל"ג לפקח על ההליך ברכו את האוניברסיטה על בחירת חברי הסגל החדשים בתחומי הפוליטיקה ההשוואתית, שיטות כמותיות ותיאוריה פוליטית.

עוד ציינו חברי הוועדה כי הם מקבלים בהערכה את השינויים אשר נעשו בתכנית הלימודים לתואר ראשון וקבעו כי "נראה כי כל תת התחומים של מדעי המדינה נמצאים עתה כקורסי ליבה של התכנית לתואר ראשון".

כמו כן הם ביקשו לציין כי בגיוסם בעתיד, על המחלקה להגדיל את המגוון במונחים של שיטות ואוריינטציה תאורטית כפי שהמליצה הוועדה. גם המלצה זו קיבלנו על עצמנו ליישום בעתיד.

להפתעתנו למרות כל הנ"ל, וועדת המשנה להבטחת איכות של המל"ג המליצה למל"ג ב - 4/9/2012 כדלקמן:

1. המועצה להשכלה גבוהה מברכת את אוניברסיטת בן-גוריון על הקצאת תקנים לטובת גיוס סגל במחלקה לפוליטיקה וממשל בתחומי ליבה של מדע המדינה (שיטות כמותיות, מחשבה מדינית ופוליטיקה השוואתית), כפי שנדרש בדו"ח ועדת ההערכה הבינלאומית.
2. המועצה רושמת לפנייה את הסתייגותו של הצוות הבינלאומי לבדיקת יישום המלצות וועדת ההערכה הבינלאומית באשר לצורך להרחיב את מגוון שיטות המחקר והגישות התיאורטיות הנלמדות במחלקה לפוליטיקה וממשל.
3. לאור הסתייגות זו, המועצה מביעה אי שביעות רצון לנוכח העובדה שהמחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן-גוריון לא השכילה לנצל את גיוס הסגל בעקבות דו"ח ועדת ההערכה הבינלאומית על מנת להרחיב את מגוון הגישות המחקריות

פרופ' צבי הכהן
רקטור

במחלקה באופן שישקף את הפלורליזם של גישות מחקר בדיסציפלינה, כפי שהמליצה ועדת האיכות. בעיקר מדובר על העדר הייצוג של הגישה הפוזיטיביסטית במדע המדינה בקרב חברי הסגל במחלקה. גיוס סגל שמרביתו מייצגת גישה בזרם המחקר הפרשני (תיאוריה ביקורתית) במחלקה שבה קיים כבר ייצוג יתר של תת גישה זו אינו עולה בקנה אחד עם רוח הדו"ח של ועדת ההערכה הבינלאומית.

4. המועצה להשכלה גבוהה מחליטה להקים ועדת מעקב שתבדוק את השינויים שחלו במחלקה לפוליטיקה וממשל בעקבות דו"ח ועדת ההערכה הבינלאומית, לרבות מידת ייצוגם בחומר הנלמד במחלקה של הגישות המתודולוגיות והתיאורטיות מהזרם המרכזי במדע המדינה. ועדת המעקב תתבקש להגיש למל"ג את חוות דעתה והמלצותיה לא יאוחר מחודש דצמבר 2012.

5. במצב הנוכחי לא יתאפשר רישום מחזור חדש של סטודנטים לשנה"ל תשע"ד למחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן גוריון. המועצה תשקול את המשך ההרשמה רק לאחר קבלת דו"ח ועדת המעקב.

בתגובה כתבו הפרופ' ריסה ואימרגוט ב – 10.9.2012 לוועדת המשנה כי ההמלצות בסעיפים 4 ו 5 התקבלו ללא התייעצות איתם, ובמשתמע, שלא על דעתם .

מאחר וההרשמה לשנת הלימודים תשע"ד מתחילה בינואר 2013 ברור כי אין כאן איום, אלא מניעה בפועל של ההרשמה למחלקה, אשר, אם אכן תקוים, תביא בסופו של דבר לסגירת המחלקה .

חשוב להבהיר כי המל"ג וועדת המשנה להבטחת איכות, אינן גופים מקצועיים בתחום מדעי המדינה. להחלטות המל"ג יש משקל ככל שהן מבוססות על המלצות הוועדה הבינ"ל. אשר על כן, יש מקום לתהות על טיב המלצות וועדת המשנה, אשר אינן על דעת חברי הוועדה הבינ"ל ועל המניעים העומדים מאחוריהן .

חשוב לציין כי מעולם לא נעשה ניסיון לסגור בכפיה מחלקה כל שהיא באחת האוניברסיטאות בישראל .

איום בסגירת מחלקה משיקולים זרים לאקדמיה, עומד בסתירה לנורמות המקובלות בעולם החופשי ומהווה מסר מטריד ומסוכן למספר רב של דיסציפלינות בכל האוניברסיטאות בישראל.

אוניברסיטת בן גוריון תתנגד להחלטות שרירותיות, חסרות תקדים ובלתי מידתיות כדוגמת ההמלצה של וועדת המשנה ותפעל בכל הכלים העומדים לרשותה כדי להסירה מסדר היום .

בברכת שנה אקדמית שקטה,

פרופ' צבי הכהן
רקטור